

Hautalammen kaivoksen asemakaava ja asemakaavan muutos

89/10.02.03/2023

Kauprltk 20.09.2023 § 69

Selostus

Suunnittelualue sijaitsee Outokummun keskusta-alueen lounaispuolella. Asemakaava laaditaan noin 300 ha alueelle, josta noin 277 ha on Hautalammen kaivospiirin aluetta. Suunnittelualueen alustava rajausta on nähtävissä liitteenä olevan osallistumis- ja arviointisuunnitelman kannessa.

Kaivoshankkeen suunnitellut toiminnot sijoittuvat suurelta osin FinnCobalt Oy:n omistuksessa olevalle kiinteistölle 309-406-154-11. Lisäksi tässä vaiheessa asemakaava-alueella ovat seuraavat kiinteistöt; 309-406-876-2, 309-406-3-11, 309-406-3-77, 309-406-56-65 (osa), 309-406-56-94 ja 309-406-171-1.

Asemakaavan muutos koskee Turulan (11) kaupunginosan kortteleita 1130 ja 1133 sekä katu-, lähivirkistys- ja maa- ja metsätalousaluetta. Kaava-alueen rajausta tarkentuu kaavaprosessin aikana.

Kyseessä on kaavoitustyö nro 97.

Kaupunkirakennelautakunta teki 7.6.2023 § 46 päätöksen asemakaavan laatimisesta Hautalammen kaivosalueelle. Päätöksen perustana oli FinnCobalt Oy:n pyyntö kaupungille käynnistää asemakaavoitusprosessi yhtiön omistamalle Hautalammen kaivospiirin alueelle.

Kaavan laatimispäätöksen jälkeen kaupunkirakennepalvelut valitsi kilpailutuksen perusteella kaavaa laativaksi konsultiksi Sweco Finland Oy:n. Vastuullisina suunnittelijoina ovat arkkitehdit Maritta Heinilä ja Pasi Vierimaa.

Asemakaavaa ohjaa Joensuun seudun yleiskaava 2020.

FinnCobalt Oy suunnittelee entisen Keretin kuparikaivoksen alueella sijaitsevan Hautalammen koboltti-nikkeli-kuparimalmion ottamista tuotantoon. Suunnitelman mukaan maanalaisista kaivosta laajennetaan, vuosittain louhittavan malmin määrää lisätään ja toimintaan lisätään rikastamo.

Toteutuessaan Hautalammen kaivoshanke edistäisi myös Keretin vanhan kaivoksen toiminnan jälkeisten vaikutusten sekä päästöjen hallintaa. Hautalammen kaivoksen toiminta parantaisi mm. vanhan kaivoksen jälkihoidon tasoa. Hautalammen kaivoksen toiminnan jälkeinen kaivoksen sulkeminen suunnitellaan ja toteutetaan voimassa olevin kriteerein. Kaivoksien sulkemistoimenpiteisiin ja menetelmiin liittyvät vaatimukset ovat kehittyneet Outokummun kuparikaivoksen ja Keretin kaivoksen sulkemisen jälkeen merkittävästi.

Louhinta tapahtuu Hautalammen esiintymästä, joka sijoittuu vanhan rikastushiekka-alueen ja osittain golfkentän alapuolelle. Lähtökohtaisesti maanalainen louhinta tapahtuu jatkuvatoimisesti ympäri vuoden. Vinotunnelin lähtöpaikka, josta kulku maanalaisiin louhostiloihin ja niistä ulos tapahtuu, sijoittuu esiintymän ja kaivosalueen keskiosiin. Maanalaiset louhokset sijoittuvat vanhan Keretin kaivoksen louhostilojen yläpuolelle olemassa olevaa vinotunnelia hyödyntäen. Malmin käsittely ja rikastus, kaivannaisjätteiden sijoitus,

vesienhallinta ja tarvittavat tukitoiminnot sijaitsevat vanhan Keretin kaivoksen alueella ja sen lähiympäristössä, Hautalammen kaivospiirin alueella. Kivikuljetukset maan pintaan toteutetaan siten, että ympäristöä häiritsevää melua ei muodostu. Alustava suunnitelma toimintojen sijoittumisesta ks. osallistumis- ja arviointisuunnitelman sivu 6.

Kaivostoimintaan on saatu Itä-Suomen ympäristölupaviraston 6.7.2009 myöntämä ympäristölupa ja kaivokseen kertyvän pohjaveden poistamista koskevan vesilain mukainen lupa, mutta luvan mukaista toimintaa ei ole aloitettu. Ympäristölupa on toistaiseksi voimassa oleva. Toiminnan olennaiseen laajentamiseen tai muuttamiseen on oltava lupa (YSL 28 §). Hakemus lupamääräysten tarkistamiseksi on tehtävä, mikäli toiminta jatkuu yli seitsemän vuotta louhinnan aloittamisesta.

FinnCobalt Oy on toimittanut Pohjois-Karjalan ELY-keskukselle ympäristövaikutusten arviointiselostuksen (YVA) 17.05.2022. YVA-selostusta on täydennetty liitteineen ELY-keskuksen pyynnöstä 21.03.2023.

Yhteysviranomaisten (ELY-keskus) perusteltu päätelmä Hautalammen kaivos -hankkeesta on julkaistu 8.7.2023. Perustellussa päätelmässä mainitaan mm., että alueen käyttöönottoon kaivostoimintaan ei sisälly erityisiä yhdyskuntarakenteellisia tai maankäyttöisiä ongelmia eikä vaikutusarviossa ole mainittavia täydennystarpeita maankäytön osalta. Yleispiirteisempien kaavojen ohjausvaikutus on selkeä ja alue voidaan tämän puolesta kaavoittaa kaivoskäyttöön. Asemakaavassa on ratkaistava erityisesti rakentamisen, liikenteen ja liikkumisen kysymykset ja huomioitava kaivostoiminnan tuottamien haittojen ja häiriöiden vaikutus ympäröivien alueiden käyttömahdollisuuksiin.

Asemakaavan laadinnassa hyödynnetään YVA-selostuksen yhteydessä tehtyjä selvityksiä ja vaikutusten arviointeja. Kaavaprosessin aikana arvioidaan Keretin tornin ja siilojen vaikutus kaivostoimintaan ja päinvastoin. Lisäksi kaavan laadinnassa otetaan huomioon perustellussa päätelmässä esitetyt tarpeet lisäselvityksille mm. lepakoiden ja viitasammakon osalta.

Osallistumis- ja arviointisuunnitelma pidetään nähtävillä neljä viikkoa kaupungin WWW-sivuilla sekä kaupunkirakennepalveluissa. Suunnitelmasta pyydetään lausunnot siinä yksilöidyltä osallisilta, ks. sivu 17 sekä Outokummun moottorikerholta. Kaavan yleisötilaisuus pidetään torstaina 12.10. klo 18 kaupungintalon valtuustosalissa.

Hallintosäännön 28 b § 5. kohdan mukaan kaupunkirakennelautakunta vastaa yleis- ja asemakaavojen valmistelusta.

Vaikutusarviointi	Vaikutusten arviointi tehdään kaavaprosessin yhteydessä ja raportoidaan kaavaselostuksessa.
Valmistelija	Kaavoittaja
Lisätietoja	Kaavoittaja Jukka Ropponen, 050 4385 680, jukka.ropponen@outokummunkaupunki.fi
Esittelijä	Kaupunkirakennejohtaja

Päätösehdotus

Kaupunkirakennelautakunta päättää asettaa Hautalammen kaivoksen asemakaavan ja asemakaavan muutoksen osallistumis- ja arviointisuunnitelman nähtäville.

Päätös

Kaupunkirakennejohtajan ehdotus hyväksyttiin yksimielisesti.

Merkitään, että Jyrki-Pekko Kinnunen liittyi kokoukseen Teamsin välityksellä klo 17:05 tämän asian käsittelyn aikana.
